Algemene Rekenkamer

PERSOONLIJK
Minister voor Armoedebeleid, Participatie
en Pensioenen, viceminister-president
Parnassusplein 5
2511 VX DEN HAAG

Postbus 20015
2500 EA Den Haag
070 342 43 44
voorlichting@rekenkamer.nl
www.rekenkamer.nl

datum 21 november 2022
betreft Oprichting stichting noodfonds energiearmoede

Geachte mevrouw Schouten,

In de afgelopen weken is er meerdere malen contact geweest op ambtelijk niveau over uw voornemen om bij te dragen aan een noodfonds ter voorkoming van problematische schulden als gevolg van de gestegen energieprijzen. Bij deze brief delen wij u – en bij afschrift de minister van Financiën – een zorgpunt mede aangaande dit voornemen.

Wij begrijpen dat het kabinet tot doel heeft om als onderdeel van een pakket aan maatregelen een specifieke doelgroep aanvullend te compenseren voor de verhoogde energierekening. Uit de contacten en toegestuurde informatie is onze medewerkers gebleken dat u overweegt een subsidie te verlenen aan een stichting, op te richten door onder meer energieleveranciers. Op basis van de documenten die onze medewerkers hebben ingezien en de ambtelijke gesprekken die zijn gevoerd, constateren wij dat hier sprake is van een specifiek voor dit doel en onder specifieke afspraken tot stand te komen bijdrage vanuit het Rijk om een *gezamenlijk, publiek-privaat fonds* te realiseren.

We kunnen niet anders concluderen dan dat uw ministerie zodanig nauw betrokken is, dat hier sprake is van ‘doen oprichten’ als bedoeld in art. 4.7 Comptabiliteitswet 2016. Het feit dat uw bijdrage aan het fonds uiteindelijk (enkel) met een subsidie plaatsvindt doet hier niet aan af, evenmin als de mogelijkheid dat de private partijen ook zonder overheidssubsidie een stichting zouden hebben opgericht. Dat zou dan een heel ander arrangement zijn geworden dan hetgeen nu voorligt. De hierboven beschreven overwegingen vinden wij, ook met het oog op het Kader voor stichtingen, doorslaggevend om te spreken over ‘doen oprichten’.
Wanneer de staat voornemens is een stichting te doen oprichten moet de Staten-Generaal -door middel van een voorhangprocedure- in de gelegenheid worden gesteld om

ons kenmerk **22007379 R**
bijlage(n)

vooraf kennis te nemen van dit voornemen en om zich hierover een oordeel te vormen. Ook dient er bij ‘doen oprichten’ vooraf overleg plaats te vinden met de Algemene Rekenkamer. Dit overleg biedt de mogelijkheid om u, en vervolgens de Staten-Generaal, eventuele aandachtspunten mee te geven ten aanzien van sturing en verantwoording.

Naar wij hebben begrepen deelt uw ministerie onze conclusie dat hier sprake is van doen oprichten, niet en acht het daarom de bij doen oprichten voorgeschreven voorhangprocedure niet van toepassing.

Wij geven u in dringende overweging om, ook als u het niet eens bent met onze conclusies over de toepasselijkheid van art 4.7 Comptabiliteitswet 2016, het voornemen wel vooraf aan de Staten-Generaal, en niet alleen aan de Tweede Kamer, voor te leggen.

In dit geval achten wij betrokkenheid van de Staten-Generaal van bijzonder belang. De wijze waarop dit beleidsvoornemen gerealiseerd wordt bepaalt immers de mate waarin u als minister straks sturing kan geven aan de werkwijze van het fonds en daarmee ook aan de besteding van publiek geld dat u voornemens bent ter beschikking te stellen aan de stichting. De keuze die wordt gemaakt in de mate van betrokkenheid van de rijksoverheid bij de stichting heeft overigens ook gevolgen voor de mate van rechtszekerheid en rechtsbescherming die voor burgers van toepassing is.

Wij hebben begrip voor het feit dat u met spoed op zoek bent naar een manier om een kwetsbare doelgroep tijdens de energiecrisis aanvullend te ondersteunen. Dat sluit ook aan bij de breed gedragen wens van de Tweede Kamer om (energie)armoede als gevolg van de zeer hoge energieprijzen tegen te gaan. We zijn daarom graag bereid om een overlegprocedure (zeer) versneld vorm te geven.

Een afschrift van deze brief sturen wij aan de minister van Financiën.

Algemene Rekenkamer